

دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اسدآباد
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
کمیته برنامه ریزی درسی
فرم طرح درس

عنوان کامل درس: اپیدمیولوژی کاربردی در مدارس	رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی بهداشت مدارس - ترم ۲
سال تحصیلی: ۱۴۰۳-۱۴۰۴ نیمسال: دوم	پیش نیاز: ندارد
تعداد واحد: ۲	تعداد فراگیران: ۱۴ نفر
زمان برگزاری کلاس (روز-ساعت): روز دوشنبه ساعت ۱۴-۱۶	نوع درس: تئوری ■ عملی □ کارآموزی □
تاریخ شروع کلاس: ۲۹ بهمن ماه ۱۴۰۳	تاریخ خاتمه کلاس: ۲۶ خرداد ۱۴۰۴
نام و نام خانوادگی مدرس: دکتر زینب مکوندی	پست الکترونیک مدرس: zeinabmakvandi@gmail.com
گروه مدرسین: -	مدرس مسئول درس: دکتر زینب مکوندی

شرح درس:

در این درس دانشجویان بهداشت مدارس با مبانی همه گیر شناسی و کاربرد آن در تجزیه و تحلیل مشکلات سلامت جامعه آشنا می شوند و موضوعاتی چون سلامت و بیماری، عوامل موثر بر آنها، اهمیت نقش مراقب سلامت در ارتقای سلامت، سطوح مختلف پیشگیری و مدل های اپیدمیولوژیک مورد بحث قرار می گیرد.

گزیده ای از مقررات آموزشی در کلاس درس:

- دانشجو موظف است قبل از حضور استاد در کلاس حاضر باشد.
- خاموش کردن تلفن همراه در کلاس درس الزامی است.
- فعالیت های دانشجو در کلاس درس شامل شرکت فعال در بحث، پاسخ به سوالات و آمادگی برای یادگیری می باشد.
- در صورتی که غیبت دانشجو در کلاس بیش از ۴/۱۷ ساعات جلسات شود، درس مربوطه حذف خواهد شد.
- به استناد آیین نامه مصوب جلسه ۲۵۸ شورای عالی انقلاب فرهنگی کارنامه رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان طبق لیست پیوست توسط اساتید تکمیل خواهد گردید.

هدف کلی درس:

هدف از این درس آشنایی با مفاهیم و اصطلاحات اپیدمیولوژی، شناخت سلامت و بیماری و چگونگی انتشار آنها در جامعه و تاثیر عوامل مختلف بر بروز و شیوع بیماری ها می باشد.

جلسه اول - تاریخ: ۱۴۰۳/۱۱/۲۹

عنوان مبحث:	اهداف رفتاری دانشجو بتواند:	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
تاریخچه و مسیر تغییرات تعاریف اپیدمیولوژی، دامنه فعالیت و اهداف اپیدمیولوژی	۱. تاریخچه اپیدمیولوژی را توضیح دهد. ۲. جامع ترین و کامل ترین تعریف اپیدمیولوژی را بیان کند. ۳. دامنه فعالیت های اپیدمیولوژی را شرح دهد. ۴. اهداف اپیدمیولوژی را بیان کند.	شناختی شناختی شناختی شناختی	سخنرانی تعاملی، پرسش و پاسخ	کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، اسلاید آموزشی، وایت برد و ماژیک

جلسه دوم - تاریخ: ۱۴۰۳/۱۲/۰۶

عنوان مبحث:	اهداف رفتاری دانشجو بتواند:	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
واژه های متداول در اپیدمیولوژی و کاربرد اپیدمیولوژی در مدارس	۱. واژه های متداول در اپیدمیولوژی را تعریف کند. ۲. ضرورت اپیدمیولوژی در مدارس را بیان کند. ۳. کاربرد اپیدمیولوژی در مدارس را شرح دهد.	شناختی شناختی شناختی	سخنرانی تعاملی، پرسش و پاسخ	کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، اسلاید آموزشی، وایت برد و ماژیک

جلسه سوم - تاریخ: ۱۴۰۳/۱۲/۱۳

عنوان مبحث:	اهداف رفتاری دانشجو بتواند:	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
مفهوم گذار اپیدمیولوژیک و گذار سلامت	۱. گذار اپیدمیولوژیک و سلامت را تعریف کند. ۲. ویژگی گذار اول اپیدمیولوژیک را شرح دهد. ۳. گذار دوم و سوم اپیدمیولوژیک و سلامت را باهم مقایسه کند. ۴. دانشجو در بحث های کلاسی فعالانه مشارکت کند.	شناختی شناختی شناختی عاطفی	سخنرانی تعاملی، پرسش و پاسخ	کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، اسلاید آموزشی، وایت برد و ماژیک

جلسه چهارم - تاریخ: ۱۴۰۳/۱۲/۲۰

عنوان مبحث:	اهداف رفتاری دانشجو بتواند:	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
توجیه بیماری از دیدگاه اپیدمیولوژی و مدل های مختلف اپیدمیولوژی (مثلث اپیدمیولوژیک، شبکه علیت، مدل چرخ)	۱. عوامل موثر در ایجاد بیماری (عامل بیماریزا، میزبان و محیط) را نام ببرد. ۲. مدل مثلث اپیدمیولوژی را شرح دهد. ۳. مدل شبکه علیت را با ذکر مثال شرح دهد. ۴. مدل چرخ را توصیف کند.	شناختی شناختی شناختی شناختی	سخنرانی تعاملی پرسش و پاسخ	کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، اسلاید آموزشی، وایت برد و ماژیک

جلسه پنجم - تاریخ: ۱۴۰۳/۱۲/۲۷

عنوان مبحث:	اهداف رفتاری دانشجو بتواند:	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی

تقسیم بندی فاکتورهای اپیدمیولوژیک برحسب زمان- مکان-شخص تدوین فرضیه در اپیدمیولوژی	۱. عوامل موثر در وضعیت اپیدمیولوژیک بیماری ها را بیان نماید. ۲. عوامل مربوط به شخص/ میزبان که در وضعیت اپیدمیولوژیک بیماری موثرند را نام ببرد. ۳. تاثیر جنسیت را در توزیع یا وقوع بیماری ها شرح دهد. ۴. عوامل مربوط به مکان که در وضعیت اپیدمیولوژیک بیماری موثرند را توضیح دهد. ۵. فرضیه را تعریف کند. ۶. روش های تدوین فرضیه را نام ببرد. ۷. روش اختلاف و روش توافق برای تدوین فرضیه را با هم مقایسه کند.	شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی	سخنرانی تعاملی، پرسش و پاسخ	کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، اسلاید آموزشی، وایت برد و مازیک
---	---	--	-----------------------------	---

جلسه ششم - تاریخ ۱۴۰۴/۰۱/۱۸

عنوان مبحث:	اهداف رفتاری دانشجو بتواند:	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
منابع اطلاعات در اپیدمیولوژی	۱. کاربردهای اطلاعات اپیدمیولوژیک را نام ببرد. ۲. منابع اطلاعاتی مربوط به مرکز بهداشت شهرستان را نام ببرد. ۳. حداقل ۲ مورد از محدودیت های منابع بیمارستانی را توضیح دهد. ۴. بخش عمده اطلاعات در آموزشگاهها و مراکز اشتغال را نام ببرد. ۵. چگونگی ثبت وقایع چهارگانه را توضیح دهد. ۶. اتصال مدارک را تعریف کند. ۷. دانشجو به اسلایدهای آموزشی نمایش داده شده توسط مدرس توجه کند.	شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی عاطفی	سخنرانی تعاملی، پرسش و پاسخ	کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، اسلاید آموزشی، وایت برد و مازیک

جلسه هفتم - تاریخ ۱۴۰۴/۰۱/۲۵

عنوان مبحث:	اهداف رفتاری دانشجو بتواند:	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
سطوح پیشگیری (تعاریف، مثال ها و اهداف)	۱. سلامت و بیماری را تعریف کند. ۲. مراحل سیر طبیعی بیماریها را به ترتیب نام ببرد. ۳. طیف سلامتی - بیماری را توضیح دهد. ۴. پیشگیری مقدماتی را با ذکر مثال توضیح دهد. ۵. اهداف پیشگیری نوع اول را بیان نماید. ۶. پیشگیری نوع دوم را با ذکر مثال توضیح دهد. ۷. اهداف پیشگیری نوع سوم را بیان نماید.	شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی	سخنرانی تعاملی، پرسش و پاسخ	کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، اسلاید آموزشی، وایت برد و مازیک

جلسه هشتم - تاریخ ۱۴۰۴/۰۲/۰۱

عنوان مبحث:	اهداف رفتاری دانشجو بتواند:	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
شاخص های بهداشتی و کاربردهای آن در اپیدمیولوژی (۱)	۱. نسبت، تناسب و میزان را با هم مقایسه کند. ۲. سه گروه میزان های مهم در اپیدمیولوژی را نام ببرد. ۳. میزان تولد خام را محاسبه و تفسیر کند. ۴. میزان مرگ و میر خام را محاسبه و تفسیر کند. ۵. میزان مرگ و میر نوزادان را محاسبه و تفسیر کند. ۶. میزان کشندگی را با میزان مرگ و میر مقایسه کند. ۷. امید به زندگی را تعریف و کاربرد آن را بیان نماید.	شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی	سخنرانی تعاملی، پرسش و پاسخ	کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، اسلاید آموزشی، وایت برد و ماژیک

جلسه نهم - تاریخ: ۱۴۰۴/۰۲/۰۸

عنوان مبحث:	اهداف رفتاری دانشجو بتواند:	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
شاخص های بهداشتی و کاربردهای آن در اپیدمیولوژی (۲)	۱. میزان شیوع و انواع آن (لحظه ای و دوره ای) را بیان و تفسیر کند. ۲. عوامل موثر بر شیوع را نام ببرد. ۳. میزان بروز و انواع آن (تجمعی و میزان بروز) را بیان و تفسیر کند. ۴. ارتباط بین میزان شیوع و بروز را شرح دهد. ۵. میزان حمله ثانویه بیماری را محاسبه و تفسیر کند.	شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی	سخنرانی تعاملی، پرسش و پاسخ	کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، اسلاید آموزشی، وایت برد و ماژیک

جلسه دهم - تاریخ: ۱۴۰۴/۰۲/۱۵

عنوان مبحث:	اهداف رفتاری دانشجو بتواند:	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
غربالگری و آزمونهای غربالگری	۱. غربالگری را تعریف کند . ۲. انواع غربالگری را نام ببرد. ۳. معیارهای آزمون غربالگری را بیان نماید. ۴. حساسیت آزمون های غربالگری را محاسبه و تفسیر کند. ۵. ویژگی آزمون غربالگری را محاسبه و تفسیر کند. ۶. ارزش اخباری مثبت آزمون غربالگری را محاسبه و تفسیر کند. ۷. ارزش اخباری منفی آزمون غربالگری را محاسبه و تفسیر کند. ۸. میزان مثبت کاذب آزمون غربالگری را محاسبه و تفسیر کند. ۹. میزان منفی کاذب آزمون غربالگری را محاسبه و تفسیر کند.	شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی	سخنرانی تعاملی، پرسش و پاسخ	کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، اسلاید آموزشی، وایت برد و ماژیک

جلسه یازدهم - تاریخ: ۱۴۰۴/۰۲/۲۲				
عنوان مبحث:	اهداف رفتاری دانشجو بتواند:	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
انواع مطالعات اپیدمیولوژیک - مطالعات توصیفی	۱. انواع مطالعات در اپیدمیولوژی را طبقه بندی کند. ۲. طرح مطالعات توصیفی و ویژگی های آن را بیان کند. ۳. ویژگی های مطالعات case report و case series را با هم مقایسه کند. ۴. مطالعات اکولوژیک و ویژگی های آن را توضیح دهد. ۵. مطالعات مقطعی و ویژگی های آن را توضیح دهد. ۶. کاربرد مطالعات مقطعی را بیان کند. ۷. مزایا و محدودیت های مطالعات مقطعی را ذکر کند.	شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی	سخنرانی تعاملی، پرسش و پاسخ	کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، اسلاید آموزشی، وایت برد و ماژیک
جلسه دوازدهم - تاریخ ۱۴۰۴/۰۲/۲۹				
عنوان مبحث:	اهداف رفتاری دانشجو بتواند:	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
انواع مطالعات اپیدمیولوژیک - مطالعات تحلیلی	۱. طرح مطالعات مورد شاهدهی و ویژگی های آن را بیان کند. ۲. اصول انتخاب گروه شاهد را بیان نماید. ۳. مزایای مطالعات مورد شاهدهی را بیان کند. ۴. معایب مطالعات مورد شاهدهی را بیان کند. ۵. نسبت شانس را محاسبه و تفسیر کند. ۶. طرح مطالعات کوهورت را با ذکر مثال توضیح دهد. ۷. مزایای مطالعات کوهورت را بیان کند. ۸. معایب مطالعات کوهورت را بیان کند. ۹. خطر نسبی را محاسبه و تفسیر کند.	شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی	سخنرانی تعاملی، پرسش و پاسخ	کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، اسلاید آموزشی، وایت برد و ماژیک
جلسه سیزدهم - تاریخ: ۱۴۰۴/۰۳/۰۵				
عنوان مبحث:	اهداف رفتاری دانشجو بتواند:	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی

انواع مطالعات اپیدمیولوژیک – مطالعات تجربی تورش و انواع آن در مطالعات	۱. انواع مطالعات تجربی را طبقه بندی کند . ۲. ویژگی های مطالعات کارآزمایی اجتماعی را با مطالعات کارآزمایی میدانی مقایسه کند. ۳. طرح مطالعات کارآزمایی بالینی را با ذکر مثال توضیح دهد. ۴. سوگیری (تورش) را تعریف کند. ۵. تورش انتخاب و تورش اطلاعات در مطالعات را با هم مقایسه کند. ۶. تورش مخدوش کنندگی را شرح دهد. ۷. دانشجو به اسلایدهای آموزشی نمایش داده شده توسط مدرس توجه کنند.	شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی عاطفی	سخنرانی تعاملی، پرسش و پاسخ برد و مازیک	کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، اسلاید آموزشی، وایت
---	---	---	---	---

جلسه چهاردهم – تاریخ: ۱۴۰۴/۰۳/۱۲

عنوان مبحث:	اهداف رفتاری دانشجو بتواند:	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
مفهوم ارتباط و علیت در اپیدمیولوژی	۱. ارتباط در اپیدمیولوژی را تعریف کند. ۲. ارتباط کاذب بین عامل و بیماری را با ذکر مثال شرح دهد. ۳. ارتباط علیتی تک به تک و ارتباط چندعاملی را بهم مقایسه کند. ۴. رابطه لازم و کافی را با رابطه لازم ولی ناکافی را با ذکر مثال با هم مقایسه کند. ۵. حداقل ۵ مورد از معیارهای Bradford Hill برای قضاوت در مورد علیتی بودن ارتباط آماری به دست آمده بین دو متغیر را نام ببرد. ۶. تفاوت پایداری ارتباط را با پیوستگی ارتباط عامل و بیماری را شرح دهد.	شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی	سخنرانی تعاملی، پرسش و پاسخ	کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، اسلاید آموزشی، وایت برد و مازیک

جلسه پانزدهم – تاریخ: ۱۴۰۴/۰۳/۱۹

عنوان مبحث:	اهداف رفتاری دانشجو بتواند:	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
بررسی همه گیری – نظام مراقبت و گزارش دهی	۱. حداقل ۴ مورد از اهداف بررسی همه گیری را بیان نماید. ۲. ویژگی های همه گیری تک منبعی لحظه ای را توضیح دهد. ۳. همه گیری تک منبعی مداوم را با ذکر مثال شرح دهد. ۴. همه گیری پیشرونده را با همه گیری آرام یا نوین مقایسه کند. ۵. مراحل بررسی یک اپیدمی را به ترتیب بیان نماید. ۶. نظام مراقبت را تعریف کند. ۷. مراحل گزارش اپیدمی ها را بیان کند.	شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی	سخنرانی تعاملی، پرسش و پاسخ	کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، اسلاید آموزشی، وایت برد و مازیک

جلسه شانزدهم – تاریخ: ۱۴۰۴/۰۳/۲۶				
عنوان مبحث:	اهداف رفتاری دانشجو بتواند:	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
نقش اپیدمیولوژی در برنامه‌ریزی و ارزشیابی خدمات سلامت – اپیدمیولوژی اجتماعی	۱. کاربردهای اپیدمیولوژی در نظام سلامت را بیان نماید.	شناختی	سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث گروهی	کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، اسلاید آموزشی، وایت برد و مایژیک
	۲. نقش اپیدمیولوژی در برنامه‌ریزی سلامت و کمک به بهبود سیاست‌های بهداشتی را توضیح دهد.	شناختی		
	۳. نقش اپیدمیولوژی در ارزشیابی خدمات سلامت را شرح دهد.	شناختی		
	۴. اپیدمیولوژی اجتماعی را تعریف کند .	شناختی		
	۵. اهمیت اپیدمیولوژی اجتماعی را با ذکر مثال توضیح دهد.	شناختی		
	۶. کاربردهای اپیدمیولوژی اجتماعی را شرح دهد .	شناختی		
	۷. دانشجو در مراحل مختلف تدریس در بحث های گروهی فعالانه شرکت کند.	عاطفی		
جلسه هفدهم – تاریخ:				
عنوان مبحث:	اهداف رفتاری	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
برگزاری آزمون کتبی	دانشجو بتواند ، به سئوالات آزمون پاسخ صحیح دهد.	شناختی		

عنوان مبحث:	اهداف رفتاری دانشجو بتواند:	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
نقش اپیدمیولوژی در برنامه‌ریزی و ارزشیابی خدمات سلامت – اپیدمیولوژی اجتماعی	۱. کاربردهای اپیدمیولوژی در نظام سلامت را بیان نماید.	شناختی	سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث گروهی	کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، اسلاید آموزشی، وایت برد و مژیک
	۲. نقش اپیدمیولوژی در برنامه‌ریزی سلامت و کمک به بهبود سیاست‌های بهداشتی را توضیح دهد.	شناختی		
	۳. نقش اپیدمیولوژی در ارزشیابی خدمات سلامت را شرح دهد.	شناختی		
	۴. اپیدمیولوژی اجتماعی را تعریف کند .	شناختی		
	۵. اهمیت اپیدمیولوژی اجتماعی را با ذکر مثال توضیح دهد.	شناختی		
	۶. کاربردهای اپیدمیولوژی اجتماعی را شرح دهد .	شناختی		
	۷. دانشجو در مراحل مختلف تدریس در بحث های گروهی فعالانه شرکت کند.	عاطفی		

جلسه هفدهم – تاریخ:				
عنوان مبحث:	اهداف رفتاری	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
برگزاری آزمون کتبی	دانشجو بتواند ، به سئوالات آزمون پاسخ صحیح دهد.	شناختی		

عنوان مبحث:	اهداف رفتاری	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
برگزاری آزمون کتبی	دانشجو بتواند ، به سئوالات آزمون پاسخ صحیح دهد.	شناختی		

ارزشیابی:				
ارزشیابی: تکوینی ■ پایانی ■				
نمره کل: ۲۰				
حضور فعال:	۲ نمره	کوئیز: ۲	تکلیف: ۱ نمره	آزمون میان ترم: - آزمون پایان ترم: ۱۵ نمره
نوع آزمون میان ترم: شفاهی □	تشریحی □	چند گزینه ای □	صحیح و غلط □	جور کردنی □
نوع آزمون پایان ترم: شفاهی □	تشریحی ■	چند گزینه ای ■	صحیح و غلط □	جور کردنی □

ارزشیابی: تکوینی ■ پایانی ■

نمره کل: ۲۰

حضور فعال: ۲ نمره کوئیز: ۲ تکلیف: ۱ نمره آزمون میان ترم: - آزمون پایان ترم: ۱۵ نمره

نوع آزمون میان ترم: شفاهی	تشریحی	چند گزینه ای	صحیح و غلط	جور کردنی
نوع آزمون پایان ترم: شفاهی	تشریحی ■	چند گزینه ای ■	صحیح و غلط	جور کردنی

- ۱- گوردیس، ل، اپیدمیولوژی گوردیس، مترجمان: حسین صباغیان، کوروش هلاکوئی، شهرزاد نعمت الهی، تهران: انتشارات آوای دانش گستر.
- ۲- ملک افصلی ح، مجدزاده ر، فتوحی ا و دیگران. روش شناسی پژوهش های کاربردی در علوم پزشکی، تهران: انتشارات دانشگاه علوم پزشکی تهران.

۱- گوردیس، ل، اپیدمیولوژی گوردیس، مترجمان: حسین صباغیان، کوروش هلاکوئی، شهرزاد نعمت الهی، تهران: انتشارات آوای دانش گستر.

۲- ملک افصلی ح، مجدزاده ر، فتوحی ا و دیگران. روش شناسی پژوهش های کاربردی در علوم پزشکی، تهران: انتشارات دانشگاه علوم پزشکی تهران.